

CULTIUS LLENYOSOS. FEBRER 2020

Any internacional de la sanitat vegetal 2020: <http://www.fao.org/plant-health-2020/home/es/>

NOVETAT: NOU MODEL DE PASSAPORT FITOSANITARI

El dia 14 de desembre va entrar en vigor el Reglament UE 2016/2031, relatiu a les mesures de protecció contra les plagues dels vegetals, el Reglament UE 2019/2072, on se n'estableixen les condicions uniformes, i el Reglament UE 2017/2313, que estableix les especificacions del format de passaport fitosanitari per als trasllats en el territori de la Unió. Aquests reglaments imposen mesures més estrictes de protecció contra la introducció i la difusió en el territori de la UE de plagues de quarantena.

Una de les novetats d'aquests Reglaments és que estableixen un nou format de passaport fitosanitari, el qual haurà d'acompanyar tots els vegetals destinats a la plantació, així com a determinades llavors, vegetals, productes vegetals i altres objectes que ho requereixin.

No s'exigirà el passaport fitosanitari per al trasllat de vegetals, productes vegetals o altres objectes subministrats directament a l'usuari final, inclosos els jardiners domèstics.

El nou passaport fitosanitari té un format comú a tota la Unió Europea, i es pot expedir en format electrònic sempre que inclogui tots els elements que marca la normativa.

Com a novetat, el nou passaport fitosanitari ha de contenir la bandera de la UE (en color o blanc i negre) i la indicació "Plant passport". La informació ha de figurar dins d'un rectangle o quadrat clarament separat d'altres informacions. Per a més informació sobre les especificacions del format, podeu consultar el [Reglament UE 2017/2313](#).

PASSAPORT FITOSANITARI

PASSAPORT FITOSANITARI DE ZONA PROTEGIDA

 PASSAPORT FITOSANITARI / PLANT PASSPORT	 PASSAPORT FITOSANITARI - ZP* / PLANT PASSPORT - PZ*
<p>A. Denominació botànica (P. ex. <i>Prunus avium</i>)</p> <p>B. Núm. Registre proveïdor (P. ex. ES-09170000)</p> <p>C. Codi de traçabilitat (P. ex. 0000 o codi barres)</p> <p>D. - Nom país tercer de procedència.(P. ex. Egipte o codi (dues lletres)</p> <p>o - Codi de l'Estat membre d'origen</p>	<p>* Codi EPPO o nom científic de la plaga de zona protegida (P.ex. ERWIAM, o bé <i>Erwinia amylovora</i>)</p> <p>A. Denominació botànica (P. ex. <i>Malus domestica</i>)</p> <p>B. Núm. Registre proveïdor (P. ex. ES-09170000)</p> <p>C. Codi de traçabilitat (P. ex. 0000 o codi barres)</p> <p>D. - Nom país tercer de procedència.(P. ex. Egipte o codi país (dues lletres)</p> <p>o - Codi de l'Estat membre d'origen i núm. Registre Proveïdor cas de passaport de substitució</p>

El passaport fitosanitari s'ha de col·locar a la unitat comercial dels vegetals, productes vegetals i altres objectes, i si aquests es transporten en un embalatge, paquet o envàs, es col·locarà en l'embalatge, paquet o envàs. Els passaports no podran anar exposats únicament sobre els albarans.

En materials certificats, el passaport fitosanitari s'inclourà en l'etiqueta de certificació.

A la pàgina web del DARP sobre el [passaport fitosanitari](#), podeu trobar la normativa i les preguntes freqüents al respecte.

FRUITA DOLÇA

FENOLOGIA

Estadis fenològics previstos		
	Zones primerenques	Zones tardanes
Perera	C-D	B-C
Pomera	B-C	A-B
Presseguer	D-G	B-E

Primers estadis fenològics de la perera

Gemma d'hivern

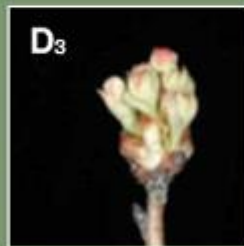
Comença a inflar-se

Gemma inflada

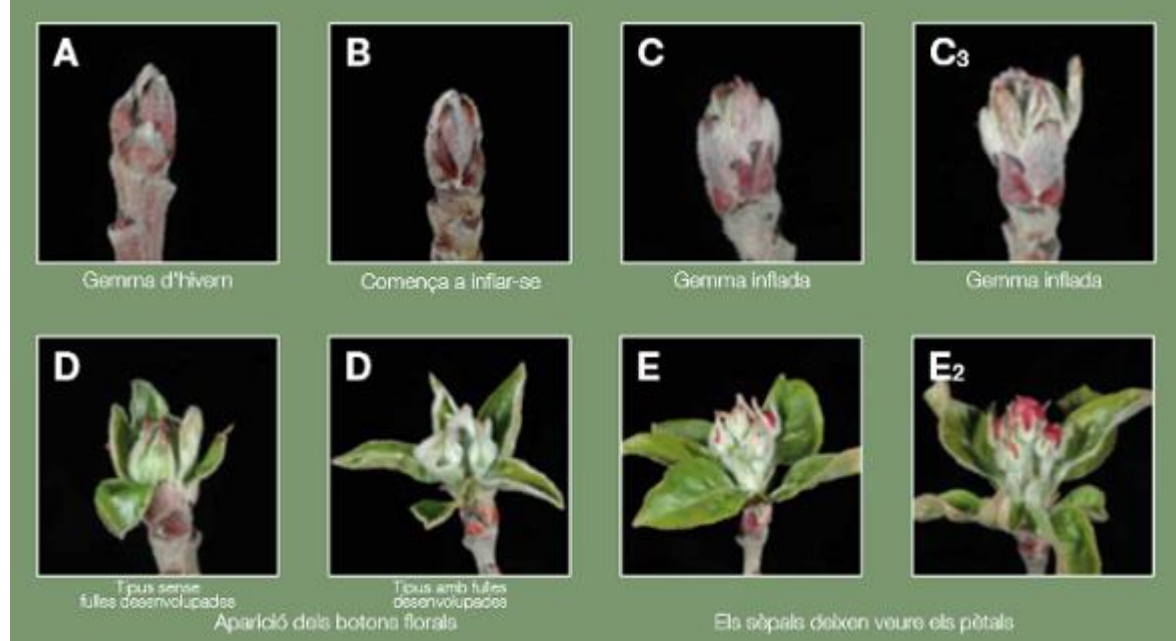
Aparició dels botons florals

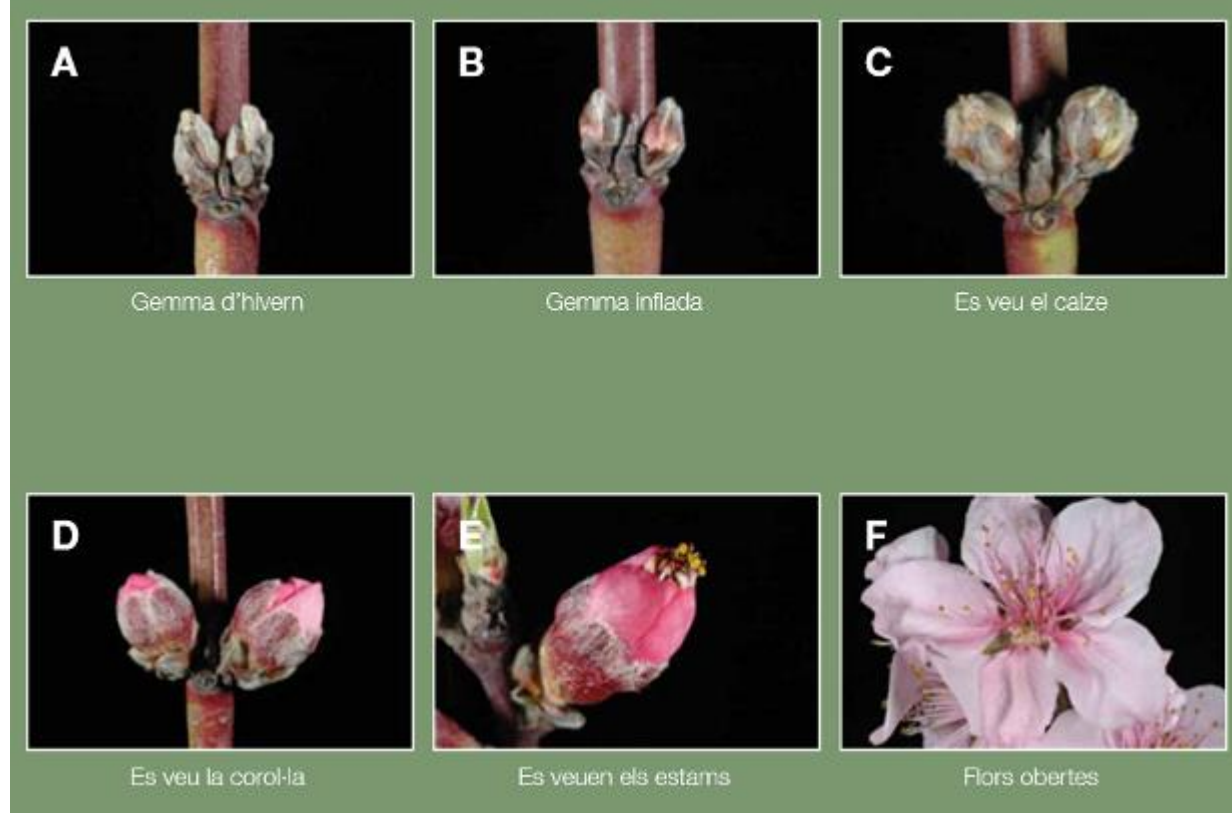
Els sèpals deixen veure els pètals

Primers estadis fenològics de la pomera

Primers estadis fenològics del presseguer (segons BAGGIOLINI)

PLAGUES I MALALTIES COMUNES A DIVERSOS FRUITERS

[Poll de San José \(*Quadraspidiotus perniciosus* = *Comstockaspis perniciosus*\)](#)

Mesures culturals

Eliminació de la població observada en el moment de l'esporga. En cas de detectar-ne presència, en aquest moment es pot determinar la conveniència de fer-hi una intervenció.

Tractament fitosanitari

En les plantacions fruiteres on s'observi la presència de nimfes vives protegides sota l'escut, és recomanable tractar-les amb algun dels productes fitosanitaris autoritzats (consulteu el Registre Oficial de Productes Fitosanitaris).

Allà on les poblacions són elevades es millora l'eficàcia fent dos tractaments d'oli blanc als estadis fenològics **A** i **E** barrejats o no amb insecticides.

PERERA

[Psil·la \(*Cacopsylla pyri*\)](#)

El major nombre de femelles madures per a la posta es registra entre mitjan gener i mitjan febrer. Cada femella pot pondre una mitjana de 400 ous. Una manera de reduir les poblacions és tractar aquestes femelles abans que iniciïn la posta i facilitar-ne així el control posterior durant la vegetació.

Tractament fitosanitari

Convé avaluar, per a cada parcel·la, la conveniència de rebaixar la població inicial de psil·la. Cal tractar en dies assolellats i durant les hores més caloroses del migdia, ja que és quan es concentren més femelles a les plantacions.

FRUITERS DE PINYOL

[Anàrsia \(*Anarsia lineatella*\)](#)

Tractament fitosanitari

En finques amb antecedents i que no utilitzen el mètode de confusió sexual, s'ha de mirar de rebaixar la població abans de la floració. Es recomana tractar-les abans de l'estadi fenològic **E**. Aquest tractament també té efecte indirecte contra l'aranya roja i el poll de San José.

[Pugó verd \(*Myzus persicae*\)](#)

Tractament fitosanitari

És recomanable tractar contra les femelles fundatrius a l'estadi fenològic **B-C**, a partir del moment que hagi eclosionat més del 80% de la posta d'hivern.

[Arrufat \(*Taphrina deformans*\)](#)

Tractament fitosanitari

En zones amb pluviometries mitjanes, un sol tractament preventiu en l'estadi fenològic **B-C** (just abans de l'obertura dels borrons de fusta) pot ser suficient per a controlar satisfactòriament aquesta malaltia. En zones plujoses, s'haurà de tornar a tractar si plou o hi ha humitats relatives elevades.

Xancre (*Fusicoccum* sp, *Monilia* sp)

Mesures culturals

Fins a la caiguda de pètals es poden produir atacs d'aquests dos fongs. Es recomana l'eliminació dels xancre observats en el moment de l'esporga.

Tractament fitosanitari

Les finques afectades és recomanable de mantenir-les protegides durant aquest període.

FRUITA SECA

AVELLANER I NOGUER

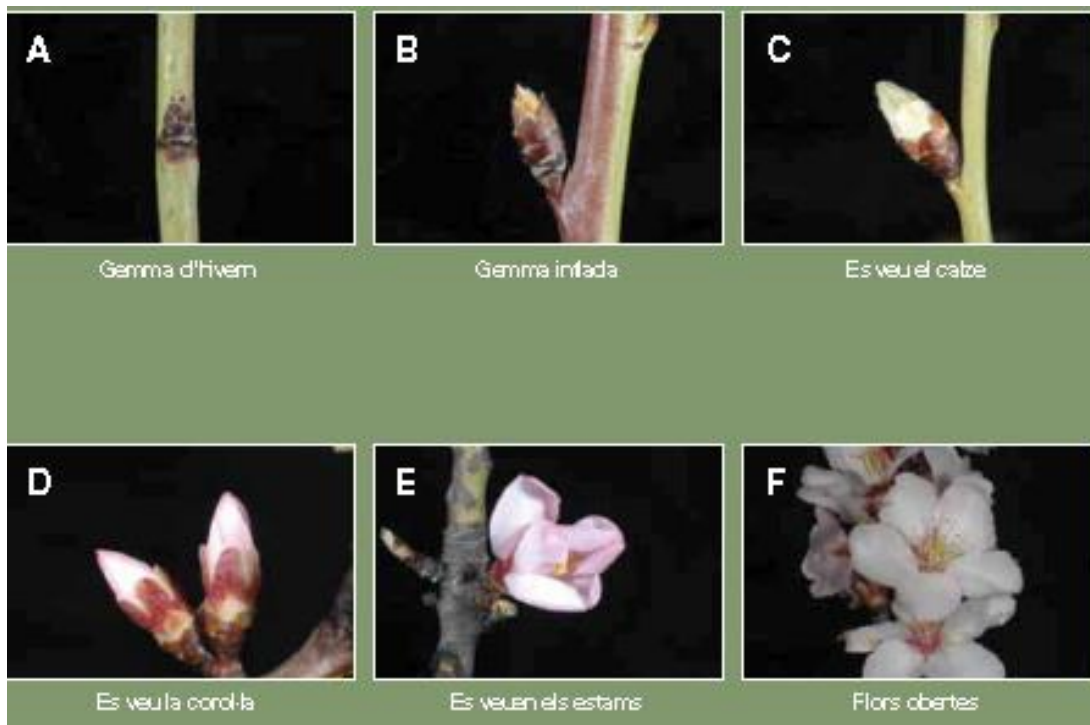
Barrinador de la fusta (*Zeuzera pyrina*)

Mesures culturals

- En finques afectades, per reduir els nivells de plaga, es recomana realitzar una lluita manual. Consisteix en l'eliminació mecànica de les erugues dins les galeries mitjançant filferros o molles, i destruir les branques afectades que es trenquen per l'acció del vent, reduint així la població hivernal d'erugues.

AMETLLER

Estadis fenològics de l'ametller

La vespeta de l'ametller (*Eurytoma amygdali*)

Mesures culturals

- A les zones on s'ha detectat la plaga, per reduir els nivells, és molt important retirar l'ametlla afectada de l'arbre abans de l'emergència dels nous adults a la primavera. Aquest fruit cal destruir-los mitjançant la crema, ja que els cascalls amb la larva que

puguin romandre al terra o a l'arbre seran focus de la plaga per la nova campanya.

Arrufat (*Taphrina deformans*) i cribat (*Coryneum beijerinckii*)

Solen tenir incidència al començament de la brotada si es produeixen durant aquesta època períodes de pluja i molta humitat.

Esteu atents els estadis fenològics de les diferents varietats i protegiu aquelles finques amb presència d'inòcul i varietats sensibles.

Tractament fitosanitari

En el cas que durant la campanya anterior s'hagués produït una forta afectació, manteniu el cultiu protegit des de l'estadi B (borró inflat) fins a la caiguda de pètals. En cas de pluges durant aquesta època, a les zones amb predisposició i varietats sensibles es recomana realitzar 2 tractaments.

Monília (*Monilia sp*)

Aquest fong produeix assecament de flors i posteriorment de brots, branques i fruits. Com que el fong infecta la planta penetrant a través de les flors, la protecció es realitza durant l'època de floració, especialment les varietats sensibles i sempre que ens trobem en una zona problemàtica (afecta més les zones interiors que el litoral).

Mesures culturals

Es recomana l'eliminació dels xancre observats en el moment que es realitza l'esporga.

Tractament fitosanitari

En les plantacions afectades cal protegir amb un tractament a l'inici de la floració. Si la presència d'inòcul és important i les condicions meteorològiques de l'any són molt favorables, pot ser necessari cobrir el període de floració amb dos tractaments, i fer el segon en plena floració.

Pugó verd (*Myzus persicae*, *M. varians*)

Mesures culturals:

Una bona estratègia per al seu control es basa en l'aplicació de diferents mesures:

- Evitar un excés d'adob nitrogenat, ja que afavoreix les poblacions d'àfids.
- Potenciar la fauna auxiliar (insectes depredadors i parasitoids) mitjançant cobertes i tanques vegetals.

Tractament fitosanitari:

En el cas d'haver d'intervenir-hi, es recomana realitzar el control al final de la floració, quan les varietats quedin lliures de les despulles florals o collarí. En aquest moment la població de pugons és baixa i encara no es troba protegida per les fulles de l'ametller. Si en aquest estadi es realitza un bon control, probablement no serà necessari fer tractaments posteriors que serien més perjudicials per a la fauna auxiliar i que ens poden ocasionar problemes d'aranya a l'estiu.

OLIVERA

Mosca de l'oliva (*Bactrocera oleae*)

El risc d'atac ja ha passat. Tant sols mantindrem la vigilància si les temperatures són suaus i en varietats de maduració tardana.

Mesures culturals: Realitzar la recol·lecció al més aviat possible en la totalitat de l'arbre i després d'aquesta llaurar per tal de disminuir la població hivernant que està al sòl.

Control biològic: En el marc de l'ajut per Sistemes alternatius a la lluita química per la mosca de l'oliva, s'utilitza la captura massiva o l'atracció i mort. L'objectiu d'aquestes tècniques és reduir el nivell de les poblacions d'adults. Un dels requisits per tal d'acollir-se aquest ajut és ser soci d'una ADV.

Tractament fitosanitari: Tan sols serà necessari en el cas que es sobrepassi el 5% de picada nova en varietats de maduració tardana i tenint molt present el termini de seguretat i les condicions d'ús dels productes escollits. Per això, és important que esteu molt atents a les recomanacions de les diferents estacions d'avís i de les ADV de la vostra zona.

En l'enllaç següent hi ha més informació referent a les mesures de lluita contra la mosca de l'oliva:

http://agricultura.gencat.cat/web/.content/ag_agricultura/ag02_sanitat_vegetal/ag02_02_plagues/documents/fuls_informatius/fixers_estatics/Fl_mosca_olivera_mesures_preventives.pdf

Ull de gall o 'repilo' (*Cycloconium oleaginum*)

Si es donen condicions favorables, pluges i temperatures suaus, es pot desenvolupar el fong *C. oleaginum* ocasionant fortes defoliacions en l'olivera.

Mesures culturals: Realitzar podes que permetin l'aeració de l'interior de l'arbre i d'aquesta manera les fulles banyades s'assequin al més ràpid possible, no excedir-se amb l'adobatge nitrogenat i, en noves plantacions, utilitzar varietats resistents i si és possible orientar les files de manera que es redueixin les hores d'ombra entre els arbres.

Tractament fitosanitari: Cal fer el tractament si es veuen taques a les fulles i repetir-lo periòdicament si es continuen veient símptomes amb fungicides cúprics i compostos orgànics. Si plou més de 15-20 litres/m², s'ha de repetir el tractament, ja que el fungicida s'haurà rentat.

Sabonosa (*Colletotrichum spp*)

Durant el canvi de coloració i maduració de les olives, les humitats altes i les temperatures suaus poden provocar infeccions de sabonosa. La sabonosa fa pujar molt l'acidesa de l'oli i provoca la seca de les rames afectades impedit que hi hagi collita la propera campanya.

Mesures culturals: Realitzar la recol·lecció al més aviat possible en la totalitat de l'arbre; a més, en parcel·les afectades, és important retirar els fruits afectats del terra o directament tallar les rames amb molts fruits momificats. En noves plantacions, utilitzar varietats resistents i evitar les altes densitats de plantació.

Tractament fitosanitari: El moment adequat per fer el tractament és abans o durant el canvi de color. És recomanable repetir el tractament als 15 dies.

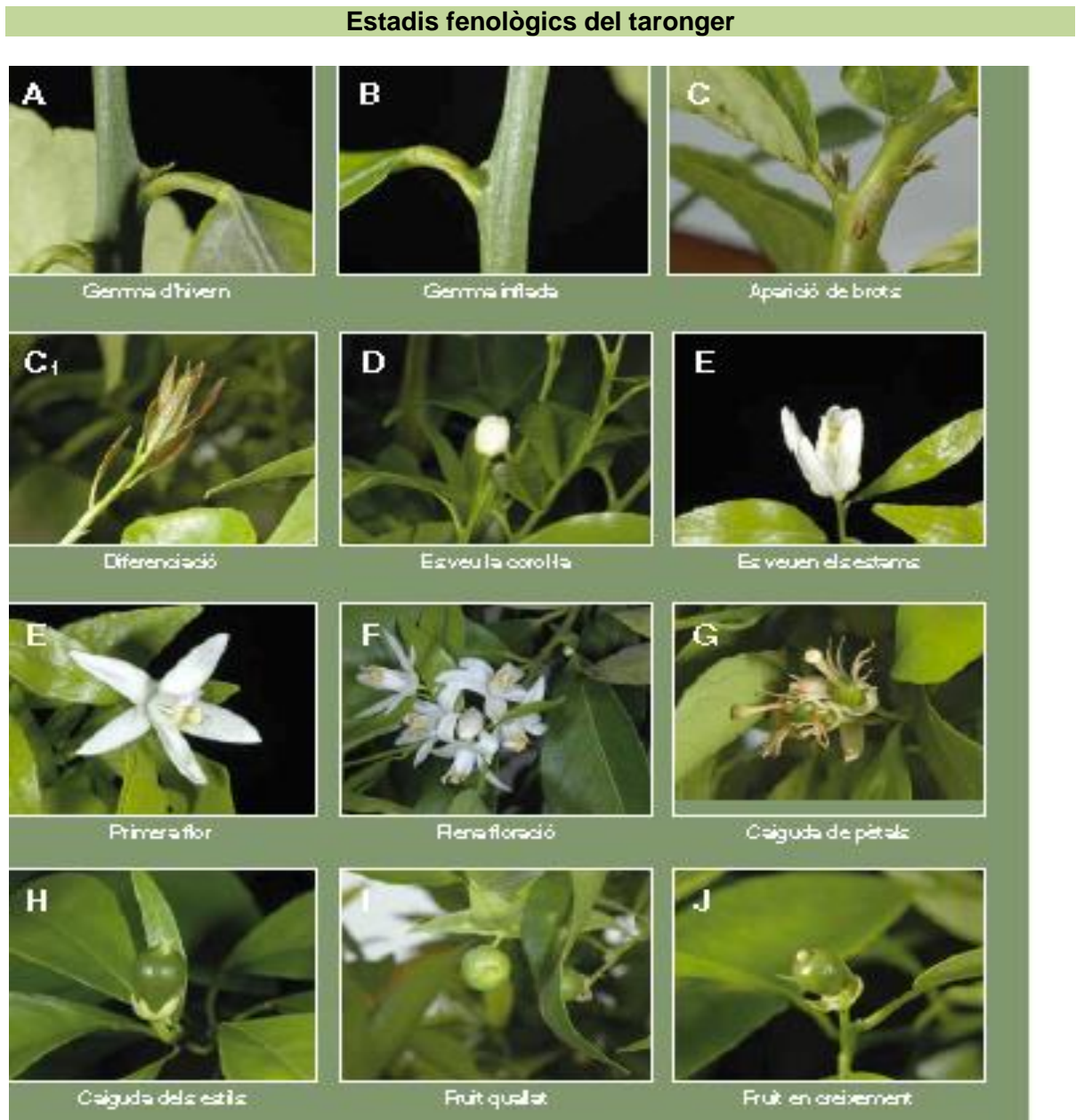
Tuberculosi o berrugues (*Pseudomonas savastanoi*)

Els bacteris es troben en la superfície dels brots i fulles, i es dispersen per la pluja, el vent, els insectes i els treballs que realitza l'home. Per penetrar en el vegetal i contaminar el teixit, el bacteri necessita que hi hagi una ferida en l'escorça, les causes més freqüents de la qual

són: la recol·lecció, les pedregades, les gelades, la poda i la caiguda de les fulles a causa de malalties.

Tractament fitosanitari: Al finalitzar la collita, és recomanable de realitzar un tractament a base de coure i compostos cúprics per protegir-ne les ferides.

CÍTRICS

Gomosis (*Phytophthora* sp.)

S'ha de vigilar la presència en el tronc i en les branques d'exsudacions gomoses, especialment les varietats de clementines amb els patrons més sensibles com *Citrus volkameriana* i la mandarina Cleopatra.

Mesures culturals: Cal evitar l'entollament de les parcel·les, facilitant l'evacuació de l'aigua dels camps principalment a la zona del coll dels arbres. En noves plantacions s'aconsella

escollir patrons resistents a *Phytophthora sp* i evitar empelts baixos. Es recomana sanejar les crostes i protegir els talls de poda.

Tractament fitosanitari: Si s'escau, s'utilitzaran fungicides preventius i curatius.

Recomanacions en la collita

Mesures culturals: Com a mesura preventiva de transmissió de virosis i altres malalties, cal desinfectar les tisores un cop al dia i quan es canviï de finca.

Tractament fitosanitari: Al finalitzar la collita és recomanable realitzar un tractament a base de coure per protegir les ferides.

Mosca de la fruita (*Ceratitis capitata*)

Mesures culturals: És recomanable tirar al terra la fruita que s'ha quedat dalt a l'arbre per triturar-la amb un passi de desbrossadora o bé enterrar-la més de 30 cm de profunditat.

VINYA

Flavescència daurada

D'acord amb l'Ordre ARP/198/2015, de 25 de juny (DOGC 6907), per la qual es modifica l'Ordre AAR/18/2007, de 30 de gener, per la qual s'adopten mesures obligatòries contra la flavescència daurada de la vinya, les mesures preventives que s'han de respectar en aquesta època són les següents.

Culturals: Mantenir la vigilància a les vinyes. En el cas que hi hagi sospita d'algun símptoma, cal comunicar-ho al DARP.

En el cas de noves plantacions, s'ha d'utilitzar planter amb el Passaport fitosanitari CE.

Confusió sexual *Lobesia botrana*

Un cop acabada la campanya, cal retirar els difusors de confusió sexual per tal de no deixar residus a la vinya. Durant la poda, és un bon moment per fer-ho. El vostre distribuïdor us indicarà, en cada cas, on s'han de dipositar els difusors recollits.

Fongs de fusta

Podeu consultar les mesures preventives i el procediment de presa de mostres en l'enllaç següent:

http://agricultura.gencat.cat/web/.content/ag_agricultura/ag02_sanitat_vegetal/ag02_02_plagues/documents_fulls_informatius/fitxers_estatics/fi-fongs-fusta.pdf

PRODUCTES FITOSANITARIS. AUTORITZACIONS EXCEPCIONALS

Per tal de comprovar si un producte fitosanitari està autoritzat per a un cultiu determinat, cal fer la consulta al web del [Registro Oficial de Productos y Material Fitosanitario, del Ministerio de Agricultura y Pesca, Alimentación y Medio Ambiente \(MAPAMA\)](http://www.ruralcat.net/web/guest/avisos.fitosanitaris)

Podeu trobar informació més concreta a les diferents estacions d'avisos:
<http://www.ruralcat.net/web/guest/avisos.fitosanitaris>

Servei de Sanitat Vegetal:

- Laboratori d'Agricultura i Sanitat Vegetal: 973 305477
- Serveis Centrals: 93 409 20 90 ssv.dar@gencat.cat
- Serveis Territorials a Barcelona: 93 409 20 90 ssv.b.daam@gencat.cat
- Serveis Territorials a Girona: 972 45 43 10 ssv.g.daam@gencat.cat
- Serveis Territorials a Lleida: 973 23 64 12 ssv.ll.daam@gencat.cat
- Serveis Territorials a Tarragona: 977 25 04 21 ssv.t.daam@gencat.cat
- Serveis Territorials a Terres de l'Ebre: 977 50 01 74 ssv.te.daam@gencat.cat

Servei de Gestió Forestal: 93 567 42 00 sanitatforestal.daam@gencat.cat

PER A MÉS INFORMACIÓ: <http://agricultura.gencat.cat/sanitatvegetal>